

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET
 ÁLLANDÓ GAZDASÁGI GÉPKIÁLLITÁSA
 (MINTAKIÁLLITÁS)
 KOLOZSVÁRTT
 GAZDÁK ÁLTAL
 MEGTEKINTHETŐ A SÉTATÉRI KIÁLLITÁSI
 HELYSÉGEKBEN.

Szivattyúk MÉRLEGEK,

minden neme házi és nyil-
 vános czélokra a mező-
 gazdaság-, építkezés- és
 iparnál.

legújabb javított rend-
 szerű fűzede, százas és
 hídmerlegek fából és vas-
 ból, kereskedelmi, köz-
 lekedési, gyári, mező-
 gazdasági és ipari czé-
 lokra.

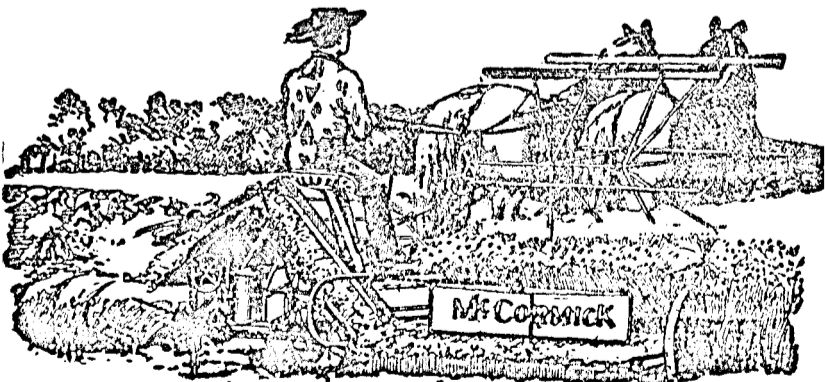
Szivattyu s gépgyártási betéti társaság.

Embermérlegek, mérlegek házihasználatra. 875.

W. Garvens, Wien, I., Schvarzenbergstrasse 6. || Árjegyzék ingyen
 I., Wallfischgasse 14. és bérmentve.

Mc Cormick Harvesting Machine-Company.

(Chicagói aratógépgyár.)

GRAND PRIX.

PARIS 1900-ban.

Kéveköttő aratógép,
 Fűkaszalógép,
 Készűrűkészülék,

„Daisy“ marokkrakó aratógép,
 Szénagyűjtő gereblye és
 Kéveköttőfonal (859.)

gyártmányai.

Ne vásároljon, míg gépeinket nem látta s árainkat nem kérdezte. Olesó tartalék-
 részek óriási raktára. Tessék mintakönyvet kérni!

WILLIAM J. STILLMAN
 igazgató.

Évi termelés
 362,000 gép.

BUDAPEST,
 V. ker., Váci-ut 30 sz.

Ganz és Társa vasöntő és gépgyár részvénytársaság

LEOBERSDORF. BUDAPEST. RATIBOR.

Városi üzlet Budapest, Ferencziek tere 2.

Ajánlja :

Hengerszékeit (Mechwart szabadalma) dará-
 lás-, felbontás-, kiörlés- és simára őrléshez, ön-
 működő lisztkeverő gépeit, hámozó-, koptató- és
 egyéb malomgépeit, mint feivonókat, szitákat,
 szállítócsigákat-, zsákfelvonókat-, detacheurök-
 és egész malomberendezéseket.

Turbinákat, forgó ekéket gőz-, petroleum- és
 electromos hajtással.

Electromos világítási és erőátviteli telepeket.
 Mindennemű kéregöntvényt.

Bánki rendszerű benzin és petroleum móto-
 rokat és locomobilokat. (763.)

Az 1900-ik párisi kiállításon 6 nagy díjjal és 8 aranyéremmel kitüntetve.

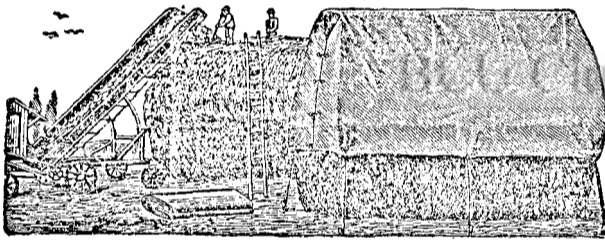
Kedvező pénzvviszonyok beállta egy nagy pénzeszoportot arra készlet, hogy újabb nagy jelzálog kölcsön befektetéseket tegyen.

Azok az erdélyrészi ingatlan tulajdonosok tehát, a kik fennálló terhes jelzálog tartozásukat 4¹/₂-os 50—60 éves törlesztéses kölcsönre átváltoztatni; vagy újabb 4¹/₂-os törlesztéses kölcsönt felvenni kívánnak, juttassák ebbeli megkeresésüket a kataszteri birtokiv és telekkönyvi kiv. másolattal lehetőleg f. év július végéig „Jelzálog“ cím alatt e lap kiadóhivatalához.

(907.)

VIZMENTES PONYVÁK

KAZAL, MOZDONY és CSÉPLŐGÉPEKRE.

Elpusztíthatatlan minőségben
Repezeponyvák,
Vitorla-vászon
ponyvák,
Kocsi-ponyvák.
— Alapított 1830. —
Cs. kir. szab. vízmentes szövetgyár.
— 46 kiténtetés. —

ELSINGER M. J. és FIAI

Budapest,

V., Mária-Valeria-u. 10. szám.

Sürgőnyezim: „Elsinger Budapest, Thonet-udvar“

(Thonet-udvar.)

Vízmentes Ponyvák

elismert kitünő minőség — □ metr. 1 k. 70 fillér és följebb,

Zsákok

Tarpaulin- varrással és varrás nélkül 68 fillér és följebb
Rovatkás-
Kender-

Sátrak, esőköpenyek, öltönyök,
kendertömlő, tűzi és itató-vedrek.

Árjegyzék és minták ingyen és bérmentve. — Leggyorsabb kiszolgálás. — Minden város jobb üzleteiben a mi gyártmányainkat tartják és sziveskedjék határozottan Elsinger gyártmányt kérni. (880.)

LITKE L., Pécs

cs. és kir. udv. szállító

Frigyes Főherczeg Ő cs. és kir. Fensége, Szalvator Lipót Főherczeg Ő cs. és kir. fensége és a Nemzetközi Hálókocsi és Európai Expressz-vonat-Társaság szállítója.

PEZSGŐFAJOK:

Sport	Grand Vin Sec	Export pezsgők
	Extra Sec	
pezsgők:	Dry-Dry.	Vin Brut Britannia Sec

!Futányos árak! — Árjegyzék ingyen!

(821.)

Uradalmak, gazdaságok, földbirtokosok, szeszgyárak stb. részére

Bessemer-Festék

(védjegy álló) kitünő szolgálatokat tesz.

Feltétlenül hathatós máz rozsdá ellen, mindennemű vasszerkezetek, vas- és hullámbádogtetők, tartók, istálló-vasgerendák, kerítések, vaskapuk, vasablakok, gépek, lokomobilok stb. részére.

Mint famázolat is kitünő konzerváló szer. 889. III.

Tartósabb, szaporább és a légköri s vegyi behatásoknak sokkal jobban ellenáll, mint minium és olajfesték.

Ajánlattal és prospektussal szivesen szolgálnak az egyedüli gyárosok:

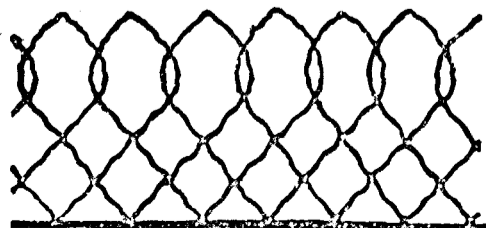
Festékgyárak:

Lutz Ede és Társa, Pozsony.

LÉBER GYULA

első erdélyi sodrony szövet-fonat és szita-áru gyára
KOLOZSVÁRT, Egyetem-utca 12. szám.
Telefon 439.

Ajánlja minden e szakba vágó munkáit, ugymint: kertek erdők, vadaskertek, szőlők, sírhelyek, stb. bekerítéséhez való Gép-sodrony-fonatait, majorsági udvarok fonattal való bevonását; pincze, padlás, felső világossági-

magyar és csekkamra ablakok rostelyzatát, athanyo rosták, szén, koks, kavics válogatásához; szilkráfogók gépekhez. Zöldre festett légy szövet, szelelő és lőher-rosták. Backer-féle rosták és egyébféle használatra vas-, réz- és ezüszövetek, Kruppa-sodrony szegélyzetek, nezel fűskés sodrony-kertek s. a. t. bekerítésére. Különböféle mintákban, fakerethe foglalt rosták és sziták, ruganyos ügybetétek (mátrác), sodrony-láb-törők. Képes árjegyzékkel kívánatra ingyen és bérmentve szolgálok. (839.)

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.,
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS ERDÉLYRÉSZI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, DEÁK FERENC U. 11. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

Kérjük a hátrálékos előfizetési díjak beküldését.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Állam és társadalom	369
A komló tarifákról.	370
Egy adat a „Szarvasmarhatenyésztésünk közgazdasági jelentősége” című cikkhez. (b. ö.)	371
A hadsereg gazdasági kiképzése Belgiumban. <i>Krolopp Hugó.</i>	372
A gyümölcs értéke.	372
Az orosz birodalom gazdasági helyzetéről. <i>Szinyeyi-Merse István.</i>	373

Tárca:

A mindennapi kenyérért. *Sienkiewica Henrik.* (Vége.) 370

Kisebb szakközlemények:

Háztartás. A gyümölcs és főzelék eltevéséről. *Emma asszony.* 373

Vegyes közlemények 373

Szerkesztői üzenetek 375

Hírdetések.

MAUTHNER ÖDÖN

csász. és kir. udvari magkereskedése

BUDAPESTEN.

VII., Rottenbiller-utca 33. szám,

VI., Andrásy-ut 23. szám.

Ajánl:

luczernamagot, muharmagot, tarlórépamagot, piros kölesmagot, fehér kölesmagot, biborheremagot, pohánkát, mustármagot, lóbabot, téli borsót, téli bükkönyt, szös bükkönyt (*Vicia villosa*), továbbá raphiaháncsot és rézgáliczot legelsőrendű minőségben, a legjutányosabban.

Vesz: bármely mennyiségben biborherét és tavaszi repcét.

Állam és társadalom.

Eljutottunk ahhoz az időponthoz, mikor az állam is és annak képviselője, a kormány, a társadalom is és az ő véleményét visszatükröző társadalmi intézmények egyképpen tudatára jöttek annak, hogy az államot és társadalmat alkotó rétegek legsőbbikának az érdekében kell a munkát szervezni és megindítani. Eljutottunk ahhoz, hogy a hitelpolitika helyesebb alapokra fektetését elismerték. Közel vagyunk ahhoz, hogy a telepítés kérdésében törvényes megoldás létesüljön. Törvényjavaslat van készülöben a tagosításról. A mezőgazdasági termények jobb értékesítése céljából több irányban — sajnos még csak — tanácskozások folynak. És a belügyminiszter-miniszterelnök kilátásba helyezte azt, hogy a kivándorlásról szóló törvényjavaslat is kész lesz az ősszel. Az állam tehát törvényekkel igyekszik az alsóbb mezőgazdasági néposztály sorsán javítani.

És ha ezt a forrongó, buzgó állami tevékenységet, még ha az csak alkotandó törvények előtt áll is, figyelembe veszük és a viszonyok alapján mérlegeljük, bizvást elmondhatjuk, hogy most kell a társadalmi erőknél az állam hatalmával összefognia nagy föladatokat teljesítésére. Még az idejé jó termésremények is mintha segítenének ebben.

Mindaz, a mi az ország földmivelő népességét eddigelé sujtotta, mindaz, a mire a hozandó törvények igyekeznek orvosságot adni, a székely földmivelő népességet a legerősebben sujtotta. A bajok nála a legerősebben mutatkoztak, azokat ő a legjobban sanyalotta meg. Tudta ezt a kormány és folyó évi június hónap elsejétől kezdve a székely kiscgazdák helyzetének megfigyelése és sorsának javítása céljából külön kormánybiztosságot szervezett olyan embernek a vezetése alatt, aki iránt ebben az országgrészben a legnagyobb bizalom nyilvánul meg.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet talán a legelső volt, a ki a kormány figyelmét a székely viszonyokra fölhevítte. Évek során át vázolta a Székelyföld bajait és orvoslást kért azokra. Tévednek azok, akik azt hiszik, hogy a székely kérdés csak azóta

létezik, mióta olyan egyhanguan hangoztatják létezését. Az E. G. E. kormányfőterjesztései ben számtalan alkalommal kérték és sürgették az erdélyi mezőgazdaság és abban a székelység érdekében létesítendő intézkedéseket. Hogy az E. G. E. nem kapcsolta ki a székelyek ügyét az egész erdélyi magyar mezőgazdaság ügyétől, az azt mutatja, hogy hivatásának tudatában nem egyes vármegyék, hanem az egész képviselőre bízott országgrész mezőgazdasága érdekében tette mindenkor propozícióit.

Most végre kívánsága beteljesedett és a kormány biztost rendelt ki oda, ahol — az E. G. E. véleménye szerint is — kormányakcióra szükség van. Most aztán az E. G. E. is a legjobb időt látta érkezettnek arra, hogy saját tevékenységével segítségére jöjjön a kormánynak. Most érkezett el erre a legjobb idő, mikor a kormány hajlandónak mutatkozik anyagi áldozattal is segíteni a segítségre leginkább rászorult állampolgárokon.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet most kérdőíveket bocsájt ki az erdélyrészi birtokosokhoz, gazdatisztekhez, papokhoz, tanítókhoz, tehát a társadalmi életben működő s a néppel közvetlenül érintkező tényezőkhöz, a melyben az egész országgrész gazdasági viszonyainak, a gazdák anyagi, erkölcsi és műveltségi viszonyainak megvilágítását célzó kérdéseket csoportosított. Nem sablonos kérdőpontok ezek, nem a hivatalos közegek statisztikáját akarja újból összegyűjteni és nem szorítkozik a székely vármegyékre, hanem össze akarja hasonlítani a székely kiscgazda helyzetét az Erdély más vidékének kiscgazdái helyzetével és közvetlen a forrásból meritett vízből fogja leszűrni, azokat az elemeket, melyek az arra leginkább rászorult népesség jólétére hathatnak. És akciója nem szorítkozik csupán ezekre a kérdőívekre hanem a bennük foglalt adatokat a helyszínen nyert tapasztalatokkal összevetve fogja megformálni javaslatait, melyeknek megvalósítására most már itt van a kormány jóakaratu érdeklődése és a székely kormánybiztosság.

Ezerötszáz példányban küldte szét az E. G. E. kérdőívét a népet legjobban isme-

A „Magyar Mezőgazdák Szövetkezete”

Budapest, V., Alkotmány-utca 31.

Aratási és cséplési árjegyzéke

megjelent és kívánatra bárkinek azonnal megküldetik.

rőihez, a nép érdekében legtöbbet és legönzetlenebbül munkálkodókhoz. Az ő szeretetük a nép iránt, az ő érdeklődésük a nemzet ügyei iránt adják meg a biztosítékát annak, hogy ezen az úton páratlanul gazdag anyag lesz az egyesület kezében letéve. A kérdőív egyes pontjai a kisgazda tevékenységének és életének minden részletét felölelik s ezekből az apró kövecskék-ből összeállítható lesz majd az erdélyi kisgazda egész anyagi, szellemi és erkölcsi létének mozaikképe. S ha egyszer tudjuk, hogy milyenek a viszonyok az egyes helyeken, azt is meglátjuk, hogy hol vannak a bajok és azokat a gyógyító szereket is megtaláljuk, melyeket alkalmazniuk kell.

Kezdődik a kérdőív a kisgazda ingatlan vagyónak hozzávetőleges megbecsülésével. Hogy hány hold esik egy középsorsu kisgazdára. Hogy hogyan oszlik meg az ingatlan területe gazdasági ágak szerint.

Rátér az annyszor hánytorgatott erdőviszonyokra és a tagosítás ügyére a — kisgazda szempontjából.

Tudomást akar szerezni a gazdasági gépek alkalmazásáról és elterjedtségéről, a termelés és az értékesítés mikéntjéről, az épületek nagyságáról, anyagáról és értékéről, a kerti- és gyümölcstermelésről, az állattartás mértékéről és céljáról, a közlelő viszonyokról, a mezőgazdasági mellékparágakról.

Ezek a szoros értelemben vett mezőgazdasági kérdések. A mezőgazdasági munkáviszonyokat megvilágító kérdések egészítik ki ezt a részt.

Aztán következnek a kisgazda életmódjára vonatkozó kérdések. Hogy hogyan öltözködnek férfiak és nők, hol szerzik be a ruhákat, hogyan táplálkoznak, milyenek az egészségi viszonyok, milyen a nép szorgalma, takarékosága, mennyire szenved a pénz-, áru-, munkauzsorától.

Ennek kapcsán következnek aztán a hitelviszonyokra vonatkozó kérdések. Hogy milyen mértékű az eladósodás, hány %-ra kap a kisgazda személyi- és jelzálogkölcsönt, honnan származik adóssága, hogyan működnek a nemzetiségi pénzüzetek, vannak-e hitelszövetkezetek, könnyelmű adósságcsinálásra hajlik-e a nép. Hány % a községi pótdadó.

A legfontosabbak közül valók a kivándorlásra vonatkozó kérdések, melyek nemcsak a rideg számokra, de a kivándorlók anyagi és erkölcsi viszonyaira, indokaikra és a kivándorlás igazi okaira vonatkoznak s a kivándorlás mértékére és a kivándoroltak sorsára is kiterjednek. Az így beszerzendő adatok kétségkívül anyagot fognak szolgáltatni, nemcsak a társadalmi akciókhoz, de az állami és törvényhozási akciókhoz is.

És miután az igazi bajok fölfödözésére nem elegendő az anyagi viszonyok vizsgálata, a kérdőív részletesen rátér a kisgazdák erkölcsi és kulturállapotára is. Itt első a korcsmázás kérdése, a kocsmák prosperálása, látogatottsága, amiből következtetést lehet vonni a nép józan, vagy könnyelmű életére. Majd kérdések intézettek a nép erkölcsösségére, a vadházasságok, házasságtörések, törvénytelen szü-

letések, házasságkötések, a tisztességtudás, templombajlás viszonyaira vonatkozóan. Továbbá, hogy a fényűzés, a szórakozás, szerencsejáték milyen mértékben van elterjedve. Végül az iskolák számáról az irni, olvasni tudók arányáról, könyvtárakról, mértékletességi egyletekről, szövetkezetekről intézettek kérdések.

Nagy terjedelmű a kérdőív, sok az, a mit az E. G. E. kérdez benne, és az a mű, amely a beérkezett válaszokon fog föl-épülni, áldozatkészséget és önzetlenséget kíván a szellem munkásaitól de javulást, jólétet terjeszthet majd ott, a hol ma még sinylődés, szegénység van.

„Jól tudjuk“ — mondja az E. G. E. a kérdőívet kísérő iratban — „hogy kívánságunk teljesítése főképp most nem könnyű föladat, de a mit kérünk, azt az egész erdélyi magyarság érdekében kérjük s reméljük, hogy a második — nem fegyverrel, hanem munkával eszközöndő — honfoglalás nehéz föladatában ennyi áldozattal mindenki részt veendő.“

A komlótarifákról.

— A segesvári komlótermelő szövetkezetnek a kereskedelemügyi miniszterhez való felterjesztése a M. Á. V. komlótarifái tárgyában. —

Nagyméltóságú Miniszter Ur!

A segesvári komlótermelő szövetkezet június hó 9-én tartott közgyűléséből folyólag azon tiszteletteljes kéressel fordulunk Nagyméltóságod magas színe elé, kegyeskedjék a magyar államvasutak igazgatóságánál oda-hatni, hogy a M. Á. V. segesvári állomása részére, illetve a komlótermést darabáru és gyorsárúként feladók részére a szállítási költség legalább 50%-al mérsékeltessek.

T A R C A.

A mindennapi kenyérért.

Irta: *Sienkiewicz Henrik.*

(23.) III. FEJEZET.

A telepélet.

Mind nehezebben lélegzett Orlik. Érezte, hogyan zsibadnak meg térdei. Azt gondolta már: nem érek oda . . . De akkor a fülébe zümmödött valami, ami úgy hangzott, mintha a szegény Marisa édes hangját hallaná: „Ments meg!“ — és kétségbeesetten szelte tovább karjaival a vizet. Arca fölfuvódott, szájából víz ömlött, szemecsilaga megnőtt . . . Ha vissza akart volna térni, az áram visszavitte volna a tutajhoz. De erre nem is gondolt, hiszen a világosság egyre közelebb és közelebb jött hozzá. És csakugyan, a hajó is feléje uszott, mert azt ugyanaz az áram hajtotta előre, amelynek ellenében ő küzdött. Egyszerre csak érezte, hogy lábai egészen megmerevednek. Néhány kétségbeesett kísérletet tett még . . . a hajó mind közelebb és közelebb ér már hozzá . . . „Segítség! Segítség!“ . . . Az utolsó szót elfojtotta a víz, mely torkába tolult. Elmerült. Hullám csapott át a fején, de ő újra fölmerült . . . A hajó itt van,

egészen itt van már — hallja az evezők csapásait . . . Még egyszer, utoljára tesz erőfeszítést és segélyért kiált. Bizonyosan meghallották, mert az evezőcsapások gyorsabban hangzanak. Aztán újra alábukik. S egy hatalmas forgatag magával ragadja . . .

Egy ideig látható volt még teste a vizen, aztán már csak egy kar meredt ki a vízből, majd egy másik kar is és végre örökre eltűnt a habokban . . .

Marisa pedig ott volt egyes-egyedül a tutajon az apja holttestével és kábultan bámult a távoli világosság felé. És az áram egyre közelebb hozta a világosságot. Egy csónaknak a körvonalait pillantotta meg, melynek evezői a láng fényénél úgy mozogtak, mint valami óriási bogár vörös lábai. Kétségbeesésében Marisa torkaszakadtából kezdett kiáltani.

— Hé Smith! — szolt egy hang angol nyelven, „a hóhérba is! Segélykiáltást hallottam az imént onnan . . . És most megint...“

Néhány pillanat múlva Marisát izmos karok a csónakba emelték. De Orlik nem volt ezen a csónakon . . .

Két hónap* mulva* elhagyta Marisa a Little-Rocki kórházat és azon a pénzen, amit

jószívü emberek gyűjtöttek számára, New-Yorkba utazott.

A pénz ugyan nem egészen futotta s neki az út egy részét gyalog kellett volna megtennie, de mert már tudott egy keveset angolul, ki tudta a vonatvezetőktől könyörögni, hogy jegy nélkül is vigyék. Sok ember megszánta ezt a szegény, elcsigázott lányt, a ki nagy kék szemével inkább árnyékhoz hasonlított már, mint élő lényhez s aki zokogva könyörgött irgalomért. Hiszen nem is az emberek esküdtek össze ellene, hanem az élet és annak viszonyai. Ebben az amerikai zür-zavarban, ebben az óriási üzleti sürgés-forgásban — mit keresett itt ez a Lipincéből ide-szakadt gyenge mezei virágocska? Hogyan segítsen itt magán? Ennek az óriási keréknek keresztül kellett gázolni rajta és össze kellett morzsolnia az ő gyöngé testét, mint a hogy minden kerék összetöri azt a virágot, mely útjába téved . . .

Egy lesóványodott, gyöngeségtől remegő kéz húzta meg a Water-Streeti ház csöngettyűjét. Marisa volt, aki annál az öreg úrnál, honfitársánál keresett segítséget.

Idegen ember nyitott kaput.

— Itthon van mister Zlotopolski?

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R. t.

Teljesen befizetett alaptőkéje 1.200.000 korona.

Kolozsvárt, Mátyás-király-tér, 7. sz. saját házában.

Betéteket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskékre, vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

Váltókat olcsón számítól le.

Előleget ad értékpapírokra és kézi zálogra.

Jelzálogos kölcsönöket nyújt földbirtokokra és kolozsvári házakra. Törlesztési kölcsönöket közvetít a Hazai Takarékpénztár részére.

Árúraktárai (a pályaudvar mellett) olcsón kezelik a betárolt árut és azokra előleget adnak. Ugyanott kölcsönzások is kaphatók.

Ugyanotta

The Gresham Életbiztosító Társaság Vezérügynöksége.

Mint már régebbi beadványainkból bő-
csen tudja Nagyméltóságod, szövetkezetünk
1897. óta Segesvárt egy szeptemberi komló
vásárt állított be, mely vásár bár nehezen,
mégis mult évig fejlődött annyira, hogy ott
eladók s külföldi vevők akkora forgalmat
csináltak már, hogy a vásáron beállított er-
délyrészi komló 70%-a ott el is kelt. Hogy
ennyi fejlődéshez öt év kellett, oka az, hogy
néhány hiányokkal kellett megküzdenünk.

Ezek elseje, hogy a vasúti állomáson
hiányzik olyan raktár, a mely vásártartás
céljaira is alkalmassá válnék, a másik nem
kevésbé fontos hátrány, hogy a M. Á. V.
azon a kezdetleges, de magas tarifákkal szál-
litja a magyar komlót, a hogy régebben az
első díjtételek megállapítottak, pedig helyes-
bitett tarifával javulna a forgalom, a seges-
vári komlóvásár erősíttetnék s talán a
hazai sörgyárak is a magyar komló haszná-
latára csábíthatnának. Ezek után vagyunk bát-
rak kérésünket az alábbi pontokba foglalni.

1. Legfontosabb és sürgős kérésünk, hogy
a M. Á. V. vonalain, bármely állomástól az
ország határáig s bármely hazai sörgyár leadó
állomásáig a darabáru és gyorsáru 50%-o ta-
rifá mérsékléssel szállíttassék egész éven át.
Ezen javaslatunk célja az, hogy a korai, vala-
mint késői komlónak kis mértékben való
szállítása gyorsabban elősegíttessék. Hazai
korai komlónk ugyanis közép Európában a
legkorábban erik s oly időben, a midőn a
sörgyárakban tavalyi komló anyag már fogyá-
tának van, a sörfogyasztás, illetve a sörgyár-
tás a nyári idény folytán a legerőteljesebb:
igy bármely új komló kerüljön is a piacra,
annak kgrja 3 5 koronán azonnal elkél.

A mérséklést jelzett hónapokban oly
gyorsáru és darab árukra kérjük, a melyek
súlya (komlós zsákonként érve) 50—100 kgr.
között mozog.

2. Teljesen hozzájárulunk az Erdélyi Gaz-
dasági Egylet által ez év február havában
Koloszvárt tartott komlóértekezlet javasla-
taihoz s azon kérelmeihez, melyek onnan a

M. Á. V. komló tarifa kedvezményeiről ter-
jesztettek Nagyméltóságod elé.

Hazai komlóforgalmunkeddig az ellenőriz-
hetlen külföldi házaló kereskedelem kezében
volt: a segesvári nyílt komló vásárra tehát
égető szükség volt és van! Ezért törekszünk
a segesvári vásárt erősíteni. Erősítésére fog
szolgálni, ha a *tömeg szállítmánynál is tarifa
kedvezményeket nyújt a M. Á. V.* Igy

a) adassék a Segesvárról — vásár intéző-
ség igazolványával ellátott — valamely hazai
sörgyárba vagy a határszélég indított komló
szállítmány eddigi szállítási költségeiből 50%
kedvezmény! Hazai sörgyárainkat valahára
magyar komló fogyasztókká kell tennünk,
mert ha az új vámszerződések után a német
vám 70 aranyárka lesz, kivétel hiányában
megreked az osztrák-magyar komló, reánk
ömlik olcsón a cseh komló s így két millió
korona forgalmat produkáló komló termel-
sünk tönkre fog menni.

b) Nyujtson a M. Á. V. 50%-os tarifa
kedvezményeket mindazon szállítmányoknak,
a melyeket a termelő ad fel a segesvári álló-
másra, illetve vásárra címezve. Ezen intéz-
kedéssel a gazdákat óhajtják a vásárra
szoktatni.

3. Hogy eddig a segesvári komló vásár
teljes erővel fel nem lendült annak tudható
be, hogy eddig a vásárokat arra alkalmatlan
helyiségekben tartották, a hol alig fért el
100 zsák, míg közel környékünk is cca 600
zsákkal termel. E fő hiányon segítendő, elha-
tározta jelzett közgyűlésünk, hogy a segesvári
vasút állomás mellett egy komló raktárt épít
s a szeptemberi vásárokat abban tartja: tisz-
telettel jelezvén, hogy ezen építéshez a magas
kormány segítségét is ki fogjuk kérni, előter-
jesztéseinket s kérelmünket megújítva ma-
radtunk stb. Segesvári Komló-Szövetkezet.

Abrahám Lajos,

Béldi László,

ügyvezető-igazgató.

főispán-elnök.

A segesvári komlótermelő szövetkezet
fentebb közölt kormányfelterjesztésének ör-

vendünk. A kérés két pontjához azonban
van egy pár megjegyzésünk. Így az 1. szám-
mal jelzett helyen a szövetkezet azt kéri,
hogy a M. Á. V. segesvári állomásról induló
darab-gyorsárunak tarifa-kedvezmény nyuj-
tassék az egész évben, mert jókori komlónk-
kal első lehetünk a piacon! Ez igen is fon-
tos, de nincs értelme annak, hogy ezen ked-
vezmény az egész évben nyujtassék, a mikor
a darab-gyorsáru komlót csak július-augusztus
hónapokban igényli a kereskedelem! Ha egész
évben állana ez a kedvezmény, úgy a külföldi
komlóügynök a saját zsebe jóvoltára kiak-
názná ezt a kedvezményt a tömegszállít-
mány-tarifa rovására.

A 2. számmal jelzett pontnál az a meg-
jegyzésünk, hogy a tömeg-szállítmány tarifa-
kedvezmény csak a hazai forgalom javára adas-
sék meg: mert ennek — úgy tetszik — az lenne
a célja, hogy, ha hazai sörgyár idehaza akarja
komlóját beszerezni, hogy legalább az olcsó
tarifák is csábítsák erre s a segesvári komló-
piacra. Miért segítsünk itt a bennünket úgy
is becsapó külföldi ágensen úgy, hogy olcsón
kivihesse komlónkat, s drágán hozza be akkor,
a mikor hazai komlófogyasztásunk 6400 q;
termelésünk csak 2400 q, tehát 4000 q-t úgy
is külföldről kell beszerezni. Ezen meg-
jegyzésünk csak kiigazítás akar lenni s nem
kritika, de azt véljük, hogyha kérünk: keve-
set kérjünk, de okosan!

Szerk.

Egy adat a „Szarvasmarhatenyészté- sünk közgazdasági jelentősége” című cikkhez.

— Elkorcsosult jószág. —

Egy Magyarországon élő német gazda,
Ilgner ur Székely-Kocsárdról a Berlinben meg-
jelent „Illustrirte Landwirtschaftliche Zei-
tung”-ban írja, hogy milyen pompásan mu-
latott Meyer Lothar urnak ugyanazon lapban
közvetett jajaításán, melyben az a többek
közt azt írja: „Hova jutott el a mi jó német

— Hát az kicsoda?
— Egy öreg úr. — Marisa megmutatta
a névjegyét.

— Az meghalt.
Meghalt? . . . És a fia? . . . William
urfi?

— Az elutazott.
— És Jenny kisasszony?
— Az is.

A kapu becsapódott előtte. Leült a kü-
szöbre és keszkenőjével törölgette könnyektől
ázott arcát.

Tehát megint New-Yorkban volt, egész
egyedül, segítség nélkül, védelem nélkül, pénz
nélkül, Isten irgalmára . . .

Itt maradjon? Soha!

A kikötőbe fog menni, a német rakodó-
parthoz, ott a kapitányoknak térdeit átkul-
csolva fog könyörögni, hogy magukkal vigyék.
És ha meg fogják szálni, koldulva fogja keresz-
tüljárni Németországot s így tér vissza Lipin-
cébe. Ott van az ő Jaskója. Hiszen nincs már
senkije széles e világon, csak ő. Ha az nem
veszi magához, ha eltejejtette volna őt, ha el-
taszítaná magától, akkor legalább ott hal meg
a közelében . . .

A kikötőbe ment és térdein csúszott a
német kapitányok lábaihoz . . . Azok szívesen

magukkal vitték volna, mert kinézték belőle,
hogy mihelyst kissé összeszedné magát, szép
lány válnék belőle. Ők bizony örömet meg-
tették volna — de a törvény tiltja. És azután
az rossz vért is szülhetne a hajón . . . Nem,
hagyja csak őket békén . . .

Marisa minden este arra a hidra ment
aludni, ahol egyszer atyjával együtt volt azon
az éjjelen, mikor az a vízbe akarta őt fojtani.
Abból tápiálkozott, amit a víz kivetett — sza-
kasztott úgy, mint ahogy apjával együtt éltek
akkor New-Yorkban. Szerencsére most nyár
és meleg volt . . .

Minden nap pirkadásakor ott volt már a
német rakodóparton és irgalomért könyörgött:
mindennap hasztalanul. De kitartott a paraszt-
természet szívósságával.

De ereje kezdte már elhagyni. Érezte,
hogy ha nem utazhatik el rövid időn belül,
meg fog halni, mint a hogy mindnyájan meg-
haltak már, a kikkel a sors összekötötte.

Egy reggel nagy nehezen a kikötőhöz
vonszolta magát és elgondolta, hogy most
utoljára történik az, mert holnap már nem
lesz elég ereje hozzá. Elhatározta, hogy nem
fog már könyörögni, hanem bármelyik hajóra,
mely Európába vitorlázik, belopja magát és
ott valahol jól el fog bujni. Ha rátalálnak

majd, mikor már nyílt tengeren lesznek, csak
nem fogják a vízbe dobni; és ha meg is te-
szik, mi baj az? Ha már meg kell halnia,
egészen mindegy neki, hogy hol hal meg.

De a hajóra vezető hidon nagyon szigorú
volt az ellenőrzés, úgy, hogy mindjárt az első
kísérletnél visszalökte őt a rendőr.

Ott a tenger mellett leült egy gerendára,
és úgy érezte, mintha láz fogta volna el. Va-
lóban, mosolygott és maga elé suttogott:

— Jaskóm, édes Jaskóm, látod meggaz-
dagodtam, de azért hű maradtam ám hozzád.
Hogyan nem ösmersz rám?

Nem, nem láz volt ez: a téboly vett erőt
a szerencsétlen lányon . . .

Azóta napról-napra eljött a kikötőbe,
hogy Jaskója után nézzen. Az emberek meg-
szokták már látását és alamizsnával ajándé-
kozták meg néha. Alázatosan megköszönte és
mosolygott, mint egy gyermek . . .

Igy tartott ez vagy két hónapig

Egy napon aztán nem jött már el a ki-
kötőbe és nem is látták már többet. Csak a
rendőri közlöny jelentette következő nap, hogy
a kikötő legvégén egy lány hulláját találták,
kinek neve és származása ismeretlen.

(Vége.)

Fordította: Éber Ernő.

Mindenmü, vízben oldható és szavatolt beltartalmú **mütrágyafélék**, ugymint: csontliszt és ásványi
szuperfoszfátok, valamint a tavaszi vetések trágyázására alkalmas különböző: nitrogén és káli tartalmu szu-
perfoszfátok és chilisalétrom a legjobb minőségben és a legkedvezőbb feltételek mellett kaphatók a:

Zalathnai Kénkovand Ipar Részvénytársaságnál

Központi Irodája: BUDAPESTEN, IV. ker., Bécsi-utca 5. szám, a hová a rendelések és mindenmü kérdézősködések intézendők.

Rendeléseket készséggel elfogad és közvetít az Erdélyi Gazda közvetítő osztálya. A gyár árjegyzéke lapunk minden számában található!

marhánk a nemzedékeken át üzött istállózással és nem kevésbé a famózus erőtakarományok által!"

Igner ur erre azt írja:

Nem akarok mélyebben behatolni a dologba, csak azt említem meg, hogy én az idevaló jószággal (tehát magyar fajtaival) a 2 m. sorvetőgéppel ökörváltás nélkül naponként 5-6 hektárt vetek el, váltott ökörrrel 7 hektárt. Ősszel a répaszállításnál és a he-tekig tartó 30 cm. mélyszántásnál, a legnehezebb földben, ökreim reggel 2 órakor és este 7-től 10-ig újból kihajtatnak a répatarlóra legelni és a legjobb széna sem kell ilyenkor nekik, pedig kezdetben azt is adok eléjük az istállóban. Így megy ez évről-évre, napról-napra szeptember elejétől november végéig és az állatok gyarapodnak.

Epen ilyen élet- és termelőképes az idevaló erdélyi-magyar fajta szarvasmarha minden tekintetben is. Rossz indulatu betegségeket, elvetélést stb. alig ösmerünk s ha egyszer a száj és körömfájás föllép, benn-tartjuk jószágunkat néhány napig az istállóban és vége mindennek. Ezt a betegséget egyébiránt 1891. óta csak egyszer konstatáltam. És emellett az idevaló szarvasmarháról Németországban azt híresztelik, hogy az tele van mindenféle bajjal. Megfordítva áll a dolog. A nyugati marha, mely sajnos, nálunk is divat lett, gümőkórral fertőzi meg állatállományunkat.

Egy kilogramm vajhoz télen 10-12 liter, nyáron 16 liter tejre van szükségem, míg az idevaló pirostarka marha tejéből 24 illetve 32 literre — *egyenlő takarmányozás mellett*. Ami pedig az igaképességet illeti, a fehér ökör anynyira, olyan sokkal fölötte áll a vöröstarkának, hogy már maga ez is indokoltá teszi annak tenyésztését.

Természetesen az életföltételeknek is megfelelőeknek kell lenniök. Én azt tartom, hogy most, mikor már sem a gabona, sem a répatermelés nem hozza a kellő jövedelmet, a gazdának óvakodnia kell készpénzét a famózus „erőtakarományok“-ra kiadni, hanem egész fehérnyetáplálék-szükségletét a pillangósok természetével (esetleg kálifoszfat műtrágyával) kell beszereznie. Akkor aztán olcsó takarmánya, jövedelmező állattenyésztése, egészséges jószágállománya lesz és gado-nájának meg lesz az olyan előveteménye, mely a drága nitrogéntrágyázást fölöslegessé teszi s ennek következtében a gabonatermelés tiszta jövedelmet is fog hozni. (b. ö.)

A hadsereg gazdasági kiképzése Belgiumban.

Belgiumban a gazdasági szakoktatásnak igen sok fokozata van.

Az egyetem mellé osztott gazd. fakultástól kezdve, a nép legalsó rétegének kiképzéséig, sokféle iskola, kurzus vagy mondjuk tanfolyam működik, a melyek közül mint specialitásról ezuttal a katonaság gazdasági kiképzéséről emlékezem meg.

Egyrészt mert tudom, hogy a belga hadsereg szervezéséről nincsen mindenki tájékozottatva, másrészt mert ennek a szervezete magyarázza meg a gazd. kiképzés szükségességét több oldalról, szólnom kell mindenekelőtt a hadsereg szervezetéről.

Belgium az 1830. évi forradalom óta szakadt el Hollandiától és 1831-ben lett önálló királysággá. Ugyanezen évben kötötte meg a nagyhatalmakkal a londoni szerződést, melynek értelmében béke idején 51,000 emberből álló hadsereget köteles tartani, a melynek száma háboru esetén 138.000 ember, de mindenkor csakis az ország megvédésére szolgálhat.

A hadsereg száma tehát kicsiny, nagy feladatai nincsenek, nem is lehetnek és zsoldosokból áll, mert a hadkötelezettség nem általános mint nálunk vagy más nagyhatalmaknál.

A hatonakötelezettség alól mindenki megválthatja magát, ha az államnak egyszer

és mindenkorra 1600 francot fizet. Így aztán csak a szegény emberek szolgálnak, a kik hetenkint 1 fr. 25 centime zsoldot kapnak, ezenkívül a míg szolgálati idejük tart, ami a fegyvernemtől függően 28 hónap és 4 év között váltakozik, havonta 30 francot kapnak az államtól, a mely takarékpénztárban kamatoztatik és a tényleges szolgálat idejét beleértve, 10 év eltelte után kamatos kamattal együtt kiadatik az illetőnek.

Ezen összeget csak azért kapja ki 10 év eltelte után, mert hadkötelezettsége ekkor szűnik meg. Ha ennek eltelte előtt vét a katonai rend ellen, pénzbírsággal is sújtható, a melyet levonnak azon pénzből, a mit 10 év múlva kell kapnia az illetőnek s így ez a katonai fegyelem fentartásának egyik eszköze.

Az ilyen szervezett hadseregben, a földmiv. miniszter gazdasági tanfolyamokat rendez. A tanfolyam hallgatása nem kötelező, mert hiszen a hadsereg tagjainak foglalkozása igen sokféle. A tanfolyam akkor nyitattik meg, ha 20 katonára jelentkezik, e célból a térparancsnoknál, a ki erre értesíti az illető megye (provincia) agronomját, a ki azután a további intézkedéseket teszi meg.

Ezen előbb említett „agronome de l'État“ mint a földm. miniszterium kiküldöttje szerepel a megyében, közvetíti a gazdák kívánalmait, azoknak tanácsot ad, előadásokat tart, felülvizsgálja a gazd. iskolákat, kísérleti teret vezet stb. szervezetükről külön fogok megemlékezni.

Ha tehát elegendő számban jelentkeztek a katonák, az agronome a térparancsnokkal együtt megállapítja a tanfolyam idejét, a helyiséget a hol az tartandó, gondoskodik szaktanárokról, beszerzi a földm. miniszterium a tanításhoz szükséges mellék eszközöket, a minők a különböző modellek, térképek, növény és állatgyűjtemények stb.

A tanfolyam rendszerint december hónapban veszi kezdetét és tart március hó végéig. Hetenkint egy órán át, rendszerint d. u. 6 órakor tartatnak az előadások, a melyek kiegészítésére vasárnaponként kirándulásokat rendeznek a tanulókkal egyes gazdaságokba, gyárakba, a kísérleti tere stb. Ezen kirándulásokat a tanfolyam befejezte után, nyáron is tartják akkor, ha erre feljebbvalójuktól a katonák vasárnaponként engedélyt kapnak.

A tanítás természetesen ingyenes és francia vagy flamand nyelven lesz tartva.

A szaktanárok az államtól minden óráért 10 francot kapnak, ezenkívül a vasúton megtett minden egyes kilométerért 10, országúton beutazott kilométerért 20 centimet.

A tanfolyam felülvizsgálatával az agronom van megbízva, a kinek jelenlétében tartatnak annak befejeztével a vizsgák is és a ki erről, illetve ennek eredményéről a földm. miniszteriumnak jelentést tesz. A miniszter azután esetről-esetre, a jobb előmenetelt tanúsított hallgatóknak díjakat adományoz.

Ezeket tudva, nézzük meg már most, hogy mit tanulnak a tanfolyam alatt a katonák.

A tanítást a talajismerettel kezdik, elmagyarazzák annak képződését, alkotórészeit, majd áttérnek a talaj miveltetésére a legjobb módokat ismertetve, miközben a szántás, fogasolás, hengerelés stb. befolyásáról szólnak.

Ezután a vetőmagról tartanak előadást, megemlékezve annak kikeléséről, fontosságáról, felújításának szükségességéről és tisztításáról.

Ha ezt befejezték, áttérnek a trágyázás-tanra. Elmagyarazzák a különböző műtrágyák hatását, azok szükségességét, beszerzésük és alkalmazásuk módját, valamint egyúttal ismertetik azt is, hogy a vételnél miként véteessenek az ellenőrző minták.

A trágyázás után az állattenyésztésre és takarmányozásra térnek. Erre, valamint az ennek keretén belül előadott tejjgazdaságra különös súlyt helyeznek és annyira részletesen szólnak arról, a mennyire az csak lehetséges.

Később, néhány órán át a gazdaságok berendezését tárgyalják. Példákat hoznak fel, a melyek mint ilyenek követendők, a melyeknél a tőke jól van elhelyezve, a munkaerő teljesen kihasználva, a gazdálkodás több oldalú stb.

Végül megtanítják a tanulókat szerződések kötésére, számlák és fuvarlevelek kiállítására, a legszükségesebb számvitelre és felhívják figyelmüket a szövetkezés hasznosságára, legyen az bár tejszövetkezet alapítása vagy kölcsönös állatbiztosítás, vagy szövetkezet a szükségletek közös beszerzésére vagy egy szövetkezeti alapon álló takarékpénztár.

A mint látjuk, kicsiny keretben szorítva, mindent tanítanak a mire egy kisgazdának szüksége van.

Ez nagyon szép és dicséretre méltó törekvés, a mely azonban leírva sokkal szebb, mint valójában. Nem szándékozom a tanfolyamokról támadólag szólani, hiszen néhány sorban fentebb dicsértem azokat, a minthogy dicsérendők is. Csak azt az egyet említem meg, hogy a tanfolyamokat csak kevesen hallgatják, csak kicsiny számban tartatnak azok. Valjon miért? a helyzetet ismerő előtt az ok nagyon egyszerű. Nem egyébiránt, mint azért, mert a fent említettek megértése legalább is jó elemi iskolai előképzettséget kíván, az ilyen előképzettséggel bíró egyén pedig aránylag kevés van a belga katonák között a kik mint tudjuk, mind a legszegényebb osztályból valók és nagyrészt csak keveset jártak iskolába. Ha nem is analfabéták, azért mégis csak kevesen járták végig az elemi iskolát, a mire őket itt senkisem szorítja, mert általános iskolakötelezettség nincsen.

A míg az elemi iskolákba való járatás kötelezővé nem tétetik, az ilyen, különben szép cél elérésére felállított tanfolyamok a kellő eredménnyel nem működhetnek.

Krolopp Hugó.

A gyümölcs értéke.

Anglia a gyümölcstermelésnek hazája s ha még sem képes maga természetien azt a gyümölcsöt, a mi a fogyasztásra kerül, az a gazdákon mulik legnagyobb részét. De oka másrészt a fogyasztás fölfogása is. Mert mint élelmiszert általában sokkal kevesebbre becsülik a gyümölcsöt, mint sok más értékesebbnek tartott táplálócikket, s így az általános fölfogás az, hogy a gyümölcs evése tisztára fényűzés, aminek az étkezések között, vagy a sokszor nagyon is bőséges ebéd végén van a helye. És ez kétségtelenül egyik oka a sok emésztési zavarnak, pedig nem a gyümölcs maga okozza ezt, hanem az, hogy sok más étellel összekeverik s ez hozza létre az emésztési zavarokat előidéző okokat.

Az európai kontinens és némely tropikus vidék országainak lakossága gyümölcscsel táplálkozik, változatlanul egészséges és hosszúéletű; és az olyan országokban, ahol a nép táplálkozása frugális és a hús-táplálék kevesebb, a rák-betegség csaknem ösmeretlen. Alig szenvedhet kétséget, hogy Angliában is több gyümölcsöt lehetne fogyasztani az egészség javára és nemcsak az iny érzékének kielégítésére.

A mi tápláló anyagaikat illeti, nagyon változnak a gyümölcs fajaival. A banána, füge, datolya és szőlő nagyon táplálók. Egy kiló banána táplálóértéke van annyi, mint három kiló liszté és a hazájában, Ugandában szivesen fogadják el cserébe húsért, pezsgóért, sörért, ecetért, pálinkáért. A datolya is sok tápláló anyagot tartalmaz s ott, ahol bőven terem, nem csak emberi táplálkozásra használják, de lovaknak és tevéknek is takarmányul. A szőlő és füge is egészséges és tartalmaz élelmiszereket. Az alma nagyon egészséges az agyra, a májra és a gógrére; a narancs ugyancsak a májra hat jól, míg a citrom nemcsak a népies orvossága a csúznak, de még az orvosi tudomány által is elősmert kitűnő gyógyító és védő szer a torokbajok ellen.

A gyümölcs összetételei a cukor, savak,

tiszta víz, egy kevés zsír és fehérnye. A gyümölcs használatánál fontos körülmény annak tisztító és hajtó hatása a szervezetre és az a hatása, melyet a betegség szerűre gyakorol. Mintán ma már bizonyított dolog, hogy az emberi test mindennemű betegséget bizonyos fajta baktériumok és mikrobák okozzák, jó lesz tudni azt is, hogy ezek a gyümölcssavban megélni képtelenek, amint azt a kísérletek bizonyították. Így a citromsavban elpusztulnak a kolera és a tífusz bacillusai. Reumára hajlandóknál aszalt gyümölcs egy kevés szóda bikarbonával (egy félkiló gyümölcshöz egy kávéskanálnyi szóda) utána alkalmazott izzadással nagyon hatásosnak mutatkozott.

Azt tanácsolják, hogy az emberi táplálkozásnál az élelmiszereket hasznos változtatni — kenyér kivételével — hogy úgy megőrjük a szervezetet az egyoldalú megterheléstől. A most következő időszakban a friss gyümölcs és zöldség erre a legcélszerűbb. (*Agricultural Gazette.*)

Az orosz birodalom gazdasági helyzetéről.

(*Szinnyei-Merse István, a földművelésügyi min. kir. miniszter szentpétervári szaktudósítójának jelentése.*)

Oroszország mai közlekedési viszonyaival összehasonlítva az 1892. évi állapotot (10 évi), azt látjuk, hogy az akkori 31,377 werstnyi vasúti hálózat 60.000 werstre emelkedett. A lokomotivok 93 %-kal, a személyszállító kocsik 119 %-kal és a teherszállító kocsik 118 %-kal emelkedtek, illetve szaporítottak. Jelenleg egy millió lakosra 415 werst sinhalózat esik és 1000 négyszögvertsre (európai Oroszország, Lengyelország, Kaukázust és Finnországot számítva csak) 9,27 werstnyi vasúti vonal esik.

Ha ezen adatokat összehasonlítjuk más államokéival, úgy már ezekben is igen nagy hátramaradást kell konstatálnunk, s hozzájárul ehhez, hogy a vízi utak legnagyobb része majdnem hat hónapig hasznavehetlen, s a meglévő vasutak sem képesek kellőleg lebonyolítani a forgalmat, úgy világossá lesz, mily nehéz a körülmény a mezőgazdaság és ipar fejlődését, s mily óriási áldozatokat s hosszú időt fog igényelni a közlekedési viszonyoknak egyenletes és normális kifejlésztése. A mérleget még kedvezőtlenebbé teszi azon körülmény, hogy az eddigi vasutak igen tekintélyes része főképen a hadászati érdekek szempontjából épült oly vidékeken, hol azt a mezőgazdaság s kereskedelem érdekei még hosszú időn át nélkülözheték volna.

Ezen közlekedési nehézségekben birja okát az, hogy dacára a nagy gabonakivitelenek, az ország egyes inséges vidékeire már a legkisebb késedelem esetén sem szállítható ideje korán az élelemre s takarmányozásra szükségelt termék s egész kormányzóságok marhaállománya s lakosa lesz a pusztulásnak kitéve.

A pénzügyminiszter előterjesztésben megemlékezik ugyan úgy a mezőgazdasági s ipari súlyos válságról, de azokat csak átmenetieknek tartja.

A mezőgazdasági válság pedig igen nagy, s ezt már belátják a kormánykörök is és a folyó év tavaszára lett egybehiva egy nagy, különlegesen e bajok orvoslását közölni hivatott tanácskozmány a pénzügyminiszter elnöke mellett a földművelésügyi s belügyi miniszterek közreműködésével, tisztán e célra a cár által kinevezett tagokból.

Ezenkívül felhatalmaztatott az elnök, hogy a szükséghez képest bárkit, kinek véleményére szükség lenne, tanácskozó tagként behívasson.

Különösen súlyos a gazdasági helyzet a fekete föld vidékén, melynek speciális viszonyaira való tekintettel ezen országos szaktanácskozmányon kívül egy külön szaktanácskozmány is hivatott egybe, hogy javaslatokat tegyen.

A mezőgazdasági helyzet válsága, eltekintve a kedvezőtlen világkonjunkturától s a kedvezőtlen klimatikus viszonyoktól, speciális indokokkal is bír s első sorban a célszerűtlen hátramaradott földművelésben, a termőtalaj kizsárolásában s az erdőpusztításban birja főokozóját.

Dacára, hogy Oroszország rengeteg nagy erdőségekkel bír, azok egyenlőtlen felosztása s a hozzáférhetőbb részekben való kipusztítása az azelőtt igen termékeny vidékek egész sokaságát tette tönkre s megváltoztatta oly annyira a klimatikus viszonyokat, hogy a folytonos szárazság állandóvá teszi a rossz terméseket s nemcsak patakok, de egész folyók apadtak ki teljesen s a talajban szakadékok képződve, nagy területek lesznek hasznavehetetlenné.

Az itteni gazdaságl egyesületben egy felolvasást tartott Radzsig A. A., melyben párhuzamot von a külföldi és az orosz erdőkezelés között s bár az újabb erdőtörvény folytán némi haladást konstatál, mégis úgy jövődélmezőség, mint kezelés szempontjából még nagyon hátramaradottnak jelzi a helyzetet.

A statisztikai adatok szerint európai és ázsiai Oroszország egész erdőterülete kitesz 293,1 millió dessatint (11,10 hektár), s ebből európai Oroszországra 164,708,000 dessatint esik. Magában a volojdai és arhangeli kormányzóságra ebből 77 millió 193,000 dessatint erdőterület esik.

A magánerdők felől igen bajos hozzávetőleges adatokat is beszerezni, hanem az állami erdők felől szolgáljanak némi tájékoztatásul az alábbiak:

A 238 millió dessatint kitevő állami erdők jövedelme 1899-ben 41 millió rubelt tett ki.

Az 1886-ik évtől kezdve 1889-ig 36,8%-kal emelkedett az üzemi költség, s a bruttó jövedelem 3 $\frac{1}{2}$ -szer nagyobb volt. A tiszta jövedelem dessatintonként csak 17,2 kopeket tesz ki.

Az erdőtörvény dacára, mely már későn is hozatott, oly nagy volt az erdőpusztítás, hogy ha a legradikálisabb eszközökhöz nem nyulnak, helyreépíthetetlen károkat s bajt fog előidézni, mert az észak és Szibéria rengetegekben levő famennyiség még a legjobb közlekedési eszközök mellett sem értékesíthető, így rengeteg távolságokra.

Egy statisztikai kimutatás szerint európai Oroszországban jelenleg a lakosságnak csak 23%-a van teljesen fával ellátva; 30% csaknem szükségét szenved és 47%-nál a fűtőanyag szalma és trágya, a mezőgazdaság kimondhatatlan kárára.

A köznép az értelmiségnek oly alacsony fokán áll, hogy képtelen racionális gazdálkodást űzni, s be nem látja, hogy a rossz termések nem egyedül az Isten büntetéséből, hanem a talaj érszerűtlen, rossz s elkésett műveléséből, trágyázásihiányból, rossz vetőmag elvetéséből eredhetnek.

Hozzájárul ehhez azon körülmény, hogy a parasztbirtokok tulnyomó része az ugynevezett községi birtok, melynek tulajdonképpen csak haszonélvezője a földdarabot művelő, a mennyiben az a lélekszám szerint annak idején felosztott, de időszakonként újra felosztatik s elcseréltetik.

Az állattenyésztés rohamosan visszament, mi nemcsak a rossz évek folyamán, hanem a takarmányfélék termelésének elhanyagolásában s nagy mennyiségű takarmány exportálásában leli magyarázatát.

A gazdasági helyzetre nézve egy felette érdekes és nagy feltűnést keltő beszédet tartott az orli nemesi gyűlésen Behtejew S. S. nemesi képviselői tag, melyben kifejti, hogy nagy hiba, miszerint Oroszország mezőgazdái a magtermelést tulhajtják s elhanyagolják a takarmánytermelést, sőt azt nagyban exportálják is. Összehasonlítva a németországi adatokkal a honiakat s konstatálja, hogy míg Németországban — a sik földön — 119 pud*) széna esik egy lakosra, addig Oroszországban

(a kiviteli mennyiséget is beleszámítva) csak 36,3 pud.

Azon konklúzióra jut, hogy Oroszországnak marhatenyésztésre kell dolgoznia, s helyre pótolni az eddigi nagy mulasztásokat. Hivatkozik Magyarország erélyes és céltudatos földművelésügyi politikájára, mely példányképpül szolgálhat. Kimutatja, hogy míg 1861-ben 1000 lakosra 357 darab marha esett, addig 1898-ban már csak 252 darab volt.

Felhozza a londoni piaci viszonyokat s kifejti, hogy ha Libauban vágóhidat építtetnének, onnan két nap alatt Londonban lehetne a hús és friss husként adathatnak el s akkor egy 22 pudos állat, melyért Moszkvában legfeljebb 110 rubelt**) fizetnek, Londonban 200—220 rubelért el lenne adható.

Ezen körülményt már azon szempontból is felette fontosnak tartom, mert nemcsak megvilágítja a tényleges helyzetet, hanem prespektívát nyújt azon mozgalomra, mely igen helyesen a marhatenyésztéssel akarja szanálni a válságot s így éppen a legalkalmasabb időpontot képezi a tenyészmárhánk importja ügyében kifejtendő akcióra az itteni gazdasági helyzet.

Oroszország kiviteli termékei között rohamosan emelkedett a vajkivitel, mely a szibériai termelés emelkedésben birja okát.

A szibériai vasút kiépítése előtt, a kurgani és jáloturovi területekben (Tobolszk kormányzóság) olvasztott vaját termeltek, melynek átlag ára pudonként 6 rubel volt, természetesen a minőség szerint 4 és 7 rubel között ingadozott az ár. A vajat az asszonyok készítették s körülbelül fél millió pud került forgalomba közvetítők és városok útján Európába, de nem különösen jó a hirt. Egy pud elszállítására körülbelül 32 pud tejre volt szükség, s így a tej pudonként 18—18 kopekkel értékesített.

A rendes majorság uttörője egy Valkov nevű egyén volt, ki 1883-ban a kurgani kerületben egy majorságot létesített, s a szomszédos parasztok tejét megvette. Ezen vállalkozás, miután a tejnek pudja 30—35 kopekkel értékesült egyes ottani vagyonos parasztok érdeklődését felkeltette. kik egész tömeg szövetkezetet létesítettek s a szövetkezetek száma már 1900-ban tizenegyre emelkedett. Ezen szövetkezetek körülbelül 1100 majort egyesítettek. Jelenleg 2000 körül van a majorok száma s az altai vidéken s Jennissejszk kormányzóságban újabb s újabb majorságok keletkeznek — valamint Ufa és Perm kormányzóságokban is — s az érdekeltek tanácskozásán a folyó évi vajkivitelt már 2 $\frac{1}{2}$ millió pudra irányozták elő.

(Vége következik.)

KISEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

Háztartás.

A gyümölcs és főzelék eltevéséről.

Ha a gyümölcsöt és főzelékféléket hosszabb ideig akarjuk eltartani, bizony ez a feladat elég fáradsággal jár, de ha mindent megteszünk, a mi szükséges, úgy legalább az erndmény kárpótol. A legfőbb utasítás a feltétlen tisztaság és pontosság. Az edényeket, melyeket a befőzéshez használunk, nem szabad máshoz elővenni. Legjobb a jól cinkezett rézedény, de azért a cserépedény is ajánlható. A gyümölcs keveréséhez vagy berakásához ezüst vagy jól zománcozott kanalat használjunk, a gyümölcs tisztításához pedig éles, tiszta kést, legjobb ha gyümölcskést veszünk. A már használt üvegeket, bűgröket és tégelyeket főzzük használat előtt még egyszer ki és szárítsuk meg jól.

Csakis teljesen hibátlan, tökéletes, nem egész érett gyümölcsöt és fiatal főzeléket használjunk és ha az saját kertünkben terem, úgy ne szedjük sem esőben, sem pedig forró

*) 1 pud = 16,38 kg.

**) 1 rubel = 100 kopek = 3 K. 26 f.

déli melegben. A túl érett gyümölcsben már benne van a csira, mely a romlást előidézi.

Az olyan gyümölcsök és főzeléknél, melyeknél súlyt fektetünk, hogy szép zöld színét megtartsák, mint reineclaudé vagy zöldbab, főzhetünk egy kis darab timsót vele.

Az is fontos, hogy minden gyümölcs és főzelék elég lével legyen eltéve, mindenesetre el kell lepnie, hogy megóvja a romlástól. Falun a befőzéssel rendszeren csakis a cukor kerül pénzbe, a gyümölcs már megterem a kertben és a miből nem terem, abból egyszerűen nem főznek be. De a cukor a legjobb fajta legyen. A cukor darabokra lesz törve és tiszta lágy vízbe mártva, míg tele nem szívta magát, azután a tűzhely szélére kell állítani, míg meg-
lágyul és csak ha egészen elolvadt, szabad a tűzre tenni. Ha már forni kezd, vegyük le egy habozó kanállal a habot és az esetleges tisztátalan részeket, s ezt többször kell ismételni.

A gyümölcsöt sokféleképpen lehet eltenni. Cukorba csak azokat a gyümölcsöket tesszük, melyek torták vagy más édességek díszítésére kellenek, vagy pedig finom kompotokhoz vesszük.

Ezeknek a gyümölcsöknek oly nagy cukortartalma legyen (500 gramm gyümölcsre 375—500 gramm cukor essék), hogy elbirja azt, ha kisebb adagokat vesznek ki belőle, anélkül, hogy elromolnék. De azért kis üvegekbe tegyük el, mert végtére mégis árthat a sok nyitogatás.

Zöld diót, melynek belső héjja még puha, július elején kell eltenni. A gyümölcsöt öt-hatszor megszurkáljuk egy vastag tűvel, azután hideg vizet töltünk rá, melyet egy hétig naponta meg kell ismételni. A diót már most vízben puhára főzzük. 500 gramm gyümölcsre 625 gramm cukor kell, melyet a diós vízzel nedvesítünk meg, felforraljuk és lehabozzuk, majd belerakjuk a gyümölcsöt, szegfűszeggel, fahéjjal és citromhéjjal, a tűzhely szélére tesszük, nehogy erősen forrjon, mert leválhatik a külső héjja. A gyümölcsöt már most üvegekbe kell rakni, levét még egyszer felfőzni és a gyümölcsre rátölteni. Néhány nap múlva még egyszer felfőzzük a levét és ha esetleg nem fűdi a gyümölcsöt, diósvizet töltünk hozzá, egy kicsiny timsót is tehetünk bele, hogy a cukor ne jegecesedjen meg, mikor kihűlt, ráöntjük a gyümölcsöt és bekötjük. A diónak hosszabb ideig kell állnia, a második évben a legjobb. A sűrű lé arrakkal vagy cognakkal kitűnő ital.

Epret következő módon teszünk el: A Nem tulságos érett és szép nagy piros epret rumban vagy arrakban megmossuk úgy, hogy egy csészébe bele töltünk rumot vagy arrakot és minden egyes szemet száránál fogva jól megráznunk benne, ezután leszedjük a szárát. Egyenlő mennyiségű cukrot és epret kell venni. A fele cukrot porrá kell törni és az eper levével még egyszer felfőzzük. A gyümölcsöt most be kell rakni, de csak annyit, hogy kényelmesen uszkálhasson, így azután 10 percig még a tűzőn kell hagyni, de már nem szabad forni, mert nagyon megpuhul. Most már üvegekbe lehet rakni és levet rátölteni.

Emma asszony.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Kis hirdetések című rovatunkra felhívjuk olvasóink figyelmét. Egy koronáért, mely előre beküldendő, mindenki hirdethet s az utalvány szelvényre a hirdetés szövege is felírható. A hirdetés megrendelés minden száma legkésőbb csütörtökön délig a kiadóhivatalhoz juttatandó.

— **Biró Károly** az erdélyrészi állat-egészségügyi kerület felügyelője, folyó hó 4-én hosszas szenvedés után 52 éves korában elhunyt.

A meghaldogult egyike volt az állatorvosikar legkiválóbbjainak s hosszas szolgálata alatt lankadatlan buzgósággal és kitartó következetességgel szolgálta hazarésziünk állat-egészség- és közgazdasági ügyeit. Előbb a harárszéleken a veszteglő intézeteknél, majd Torda-Aranyos és Marostorda vármegyék törvényhatóságainál, míg az utóbbi pár év alatt

az állategészségügyi felügyelői teendők ellátása körül tünt ki önzetlen, körültekintő alaposágával.

Az E. G. E.-nek tagja és igaz hive volt, bár régebbi keletü szervi baja miatt nagyobb tevékenységet nem fejthetett ki annak munkakörében; mi azonban, akik őt közéről ismerjük és gondolatainak gazdag tapasztalatainak tárházába betekinthettünk, sőt ezokból merithettünk is: tudjuk, hogy mit tett ő, sokszor elvonultan, igénytelenül a feltűnés kerülésével, a közjó érdekében. Minden cselekedete, minden szava magában foglalta az önzetlenül munkálkodó és csak a közjót szolgáló egyén törekvését.

Kötelesség tudása és önzetlensége példaképpen szolgálhat kartársainak, ép úgy, mint széleskörű szakismeretei, melyeknek folytonos öregbítéséért még utolsó napjaiban is fáradozott. Nem kerülte el figyelmét semmi és a haladás útján lépést tartott a korrallal, szemmel láthatólag jobban, mint sok fiatalabb kartársa. Ezen alapult tekintélye és ebből folyt haladása, kiemelkedése. Előtte az egyén értéke a szakértelem, a munkaképesség és megbízhatóság mérvétől függött. Sokszor magával is elégedetlen volt, ha a működése körébe osztott teendőket nem úgy végezte el, amint szeretett volna. Így volt mással is, bár mások iránt sokkal elnézőbb volt, mint maga iránt. Ez okozta korai elhunytát is. Beteg testének tenni és alkotni vágyó lelke nem engedett kellő nyugalmat s eziránt hiábavaló volt minden kérés, minden figyelmeztetés, még szeretett és őtet aggódó gonddal őrző családja részéről is.

A javából való székely volt, a ki semmit sem gondolva magával, csak kitűzött nemes célja fele halad s ha török, ha szakad, azt valósítani akarta, sőt nagyobb részét meg is valósította. Ámde a gyenge szervezet megtört a nehéz és fáradságos küzdelem alatt, mielőtt szeretett családjának, gyermekeinek jövőjét biztosíthatta volna. Ez volt az ő legnagyobb fájdalma utolsó perceiben is, de egyszerűsége és a legmegdönthetlenebb bizonyítéka önzetlenségének és tiszta jellemének. Tudását, fáradságtalan buzgalmát nem a mindennapon való vagyonszerzésre fordította, hanem a köz oltárára rakta le mint áldozatot s örömmel telt el nemes lelke, ha embertársainak szolgálhatott. A jutalom ezért ha jött, ha nem ő sohasem zugolódott.

Kartársait, alárendeltjeit szerette s ha olykor szigorúnak kellett lennie, ez első sorban neki fájt és övé volt az első öröm, ha érdeklükben jót tehetett.

Elhunytá felett igaz, mély részvét nyilvánult mindenütt, a hol csak ismerték, kartársai pedig meglepő nagy számban jelentek meg ravatala körül, hogy bucsút vegyenek szeretett főnöküktől és igazi jóakaró barátjuktól. Ravatalát elfedte a részvét és fájdalom koszorúja, melyek között a földmivelésügyi miniszterium harmadik főosztályának, a m. k. állategészségügyi felügyelői karnak, az erdélyrészi m. kir. állatorvosoknak, több vármegyeyi állatorvosi testületnek és számos jóbarátnak koszorúja hirdette az általános és részvétteljes fájdalmat, mely az igazi jó barát, a kötelességét hűen teljesítő tisztviselő elvesztése felett keletkezett.

Utolsó óhaja is az volt, hogy végsőtisztelete legyen egyszerű és sirhalmát ne ékesítse drága kő. Ílát legyen az ő akarata szerint; azt azonban nem tiltotta meg, hogy emléket szívünkbe ne vessük és fájdalomunknak, igaz részvétünknek hangot ne adjunk az ő elmulása felett. Legyen nyugalma csendes és emléke áldott.

— **Baromfitenyésztési kongresszus.** A Baromfitenyésztők Országos Egyesülete által Pozsonyban folyó évi szeptember hó 14-én rendezendő baromfitenyésztési kongresszus rendező-bizottsága július 5-én tartotta ülését Pirkner János országos állattenyésztési főfelügyelő elnökele alatt. A rendező-bizottság, miután megállapította a kongresszus tervezetét, ki-

jelölte a kongresszus tagjai és az előadókat. A kongresszus programja: A baromfitenyésztés irányítása, előadó Grassely Miklós: a baromfitenyésztési ismeretek népszerű tanítása, előadó Rácz István; a baromfitermékek értékesítésének előmozdítása, előadó Szilassy Zoltán; baromfikivitelünk és kereskedelmünk, előadó Polónyi Manó; a magyar gazdasszonyok szerepe a baromfitenyésztésben, előadó lovag Asbóth Béláné.

— **Méhészek vándorgyűlése.** A magyar méhészek élénk érdeklődéssel várják a német, osztrák és magyar méhészek negyvenhetedik vándorgyűlést, a melyet szeptemberben tartanak Temesváron. A vándorgyűlésre eljön Dzierzon János dr. is. A gyűléssel kapcsolatban Temesgyarmaton versenyek lesznek műlépkészítésre, viaszolvasztásra és pergetésre. Az ugyanez alkalommal rendezett méhészeti kiállítás bíráló-bizottságába Magyarország részéről a következő tagokat választották be: Bodor László (Kolozsvár), Szentgyörgyi Lajos (Kolozsvár), Ludwig Ede (P.-Gerla), Lakatos Károly (Komárom), Martinovics Miklós (Topolovec), Imrey Ferencz (Rákos-Csaba), Viharos Ferencz.

— **A komló védelme.** A cseh tartománygyűlés, mint Prágából értesülünk a napokban Wüstenek azt az indítványt tárgyalta, hogy a tartománygyűlés foglaljon állást a komló vármájának a német birodalomban tervezett emelése ellen. Az indítvány felszólítja a kormányt, hogy az új kereskedelmi szerződések megkötésénél erőlyesen végeje meg az osztrák komlótermesztés érdekeit, Schreiner az agráriusok kívánságainak figyelembevételét követelte. Azután hosszabb vita fejlődött. Az osztrákok persze nagyon helyesen teszik azt, hogy komlótermesztésüket igyekeznek úgy, ahogy tédják megvédeni, de a magyar komlótermesztést meg az osztrák komlótermelőkötől kell a mi kormányunknak a rendelkezésére álló eszközökkel megvédelmeznie.

— **Az erdélyi sörárpa a pozsonyi kiállításon.** Cserháti Sándor, a magyar-óvári gazdasági akadémia nagy érdemű tanára, a pozsonyi szeptemberi II. orsz. gazdasági kiállítás csoportbiztosza közhírré tette, hogy fenti hegyen rendezendő különleges sörárpa-kiállításon való részvétel már most megtörténhetik s az 1902. évben termelt sörárpából 5 kgros minta augusztus 1—20-ika közötti időben küldendő be bérmentesen Cserháti címére Magyar-Óvárra. Ezen hirdetésménnyel kapcsolatban felhívjuk árpatermesztő gazdáink figyelmét ezen kiállításra s helyesnek találnók, ha azon árpatermésükkel szintén részt vennének. Itt, az ideje ugyanis, hogy meggyőződjünk a régi balhiedelem helytelenségéről, mintha a mi mezőinken nem teremne jó árpa, de meg nem fog ártani, ha árpaink bírálatát olvassuk, hogy a jövőben okszerű termeléssel e hibákat kiküszöböljük.

— **Buzatermés Amerikában.** A »Statist« szerint ez évben úgy őszi, valamint tavaszi búzából jóval kevesebb termés válható, mint a múlt évben. Kanazsban magában öt millió akrevel kevesebbet vetettek az ősszel s a termés is soványabbnak ígérkezik. Az őszi búza termését a tavalyinál száz millió bushellel kevesebbre becsülik. A tavaszi búza is igen kedvezőtlen viszonyok között fejlődött. A hivatalos jelentés szerint az őszi búza hetvenhaton áll s a termés a tavalyi 430 millió helyett nem lesz több 340 milliónál. A tavaszi búzát kilenczvenötlet jegyzik, de a bevetett terület 18.6 millió akre-re leapadt, azaz 2.5 millióval kevesebb, mint tavaly. Megbízható becslések szerint a termés az idén nem igen lesz több 625 milliónál, míg a múlt évben 750 millió bushel volt.

— **Az orosz vaj szerepe Angliában.** Az orosz vajexport a múlt évi forgalommal szemben csaknem megkétszereződött, vagyis míg 1901. év január—áprilishavában Oroszországból Angliába 58.737 angol mázsát exportáltak, az 1902. évi kivitel 105.871 angol mázsát tett. Kétségtelenül igaz az, hogy az orosz vaj csak $\frac{1}{12}$ részét képezi az angol piacokra

Előfizetési Felhívás!

Erdélyi hazarészünk legfüggetlenebb, legélénkebb és legolcsóbb politikai napi lapja

az

„UJSÁG”

Független, mert tisztán az a közönség tartja fenn, amely Magyarország teljes kormányzati és anyagi függetlenségeért lelkesül. Senki mástól anyagi segílyt nem kap. Épen ezért korlátok, melléktekintetek nem kötik és nem vezetik közcélu akcióinál.

Legélénkebb, mert a legjobb erőkből álló munkatársgárdája van és leggyorsabb, mert *éjjeli lap* lévén, már a reggeli gyorsvonat szétviszi az egész Erdélybe s így az összes budapesti lapokat egy nappal, a kolozsváriakat pedig egy fél nappal megelőzi.

Legolcsóbb, mert míg a többi lapok előfizetési ára évi 28 és 32 korona, addig

az „UJSÁG” előfizetési ára

egész évre csak: 24 korona.

félévre „ 12 „

negyedévre „ 6 „

egy hónapra „ 2 „

Ilyen előfizetési árral indult már kezdetben és ez is egyik oka annak, hogy a lap előfizetői a legnagyobb arányban szaporodtak.

Az „Ujság” felelős szerkesztését december 29-től **Dr. Papp József** kolozsvári ügyvéd vette át, a kit munkásságában számos kolozsvári és vidéki közéleti férfit támogat.

Az „Ujság” — politikai és társadalmi akciói mellett — kiváló gondot fordít a köz- és mezőgazdasági érdekek megfelelő, alapos és helyes irányu szolgálatára is. Ily tárgyú rovatait a legjelesebb helyi és fővárosi szakemberek látják el közleményekkel.

Előfizetési pénzek utalványlapon

„Az „UJSÁG” kiadóhivatalának

Kolozsvártt”

(781.)

czimen küldendők.

==== Mutatványszám ingyen küldetik. ====

Előre fizetendő

KIS HIRDETÉSEK.

Levélbeli tudakozódásokra felvilágosítást ad a kiadóhivatal, ha a szükséges válasz-levélbélyeg mellékeltejük.

Kishirdetések felvételnek (minden héten csütörtök délig): a kiadóhivatalnál, Kolozsvárt, Deák-Ferencz-utca 13. sz., emelet.

Ezen rovatban minden 20 cm., vagy ennél kisebb területű — 50 szóig terjedő — hirdetés egyszeri közlése 1 koronába kerül. Egész évi (52-szeri) közlés ára: 48 korona mely évnegyedénten, vagy havonként is fizethető. A hirdetés legkönnyebben megrendelhető utalványlapon, melyre a szöveg is felírható. A jelzett mennyiségen felül minden szó 4 fillér, vagy minden cm. 5 fillér. Tudakozódásoknál csak a kishirdetések számára kell hivatkozni. Támpéldány csak egy küldetik.

Az Erdélyrészi Gazdatiszti Egyesület hirdetései:

Állást keresők:

1. Okleveles gazdatiszt 12 évi gyakorlati működéssel, aki a gazdasági üzem minden ágában, különösen pedig az állattenyésztésben kiválóan jártas, megfelelő kezelőtisztai állást keres.

2. 36 éves nőtlen, jelenleg 1000 holdas gazdaságot önállóan kezelő, az algyógyi földmives iskolát jeles sikerrel végzett gazdatiszt, akinek 6 évi gyakorlata van és a gazdaság minden ágában jártas, nősülési okból f. évi augusztus 1-ére megfelelő állást keres.

3. 12 évi gyakorlattal bíró gazdatiszt, alkalmas kezelőtisztai állást keres december 1-ére. Szükség esetén mindjárt betöltheti az állást.

4. Okleveles gazdatiszt, több évi gyakorlattal, kitűnő bizonyítványokkal, huzamosabb idő óta önálló kezelő, gazdatiszti állást keres.

5. Nagyobb gazdaságban több éven át, mint önálló kezelő működött, okleveles gazdatiszt, önálló kezelőtisztai állást keres.

6. Vincellér iskolát végzett és több évi gyakorlattal bíró gazdatiszt, megfelelő állást keres.

7. Állást keres több évi gyakorlattal bíró, 30 éves, református vallású nőtlen gazdatiszt, ki jelenleg is egy nagyobb uradalomban van, mint gazd. ispán alkalmazva. Állását önállósítás szempontjából hagyja oda. Jó bizonyítványokkal rendelkezik.

A fősorolt álláskeresőket illető megkeresésekre készségesen ad — előzetesen megszerzett tudakozódások alapján — jóvilágosítást, az Erdélyrészi Gazdatiszti Egyesület titkári hivatala (Kolozsvár, Deák-Ferencz-utca 11.)

Alkalmazást keresők

Kovácsnak ajánljuk teljesen képzett gyári kovácssegéd uradalomakba. Címe 336. szám alatt megtudható a kiadóhivatalban.

Gazdatiszt,

23 évi gyakorlattal, kitűnő bizonyítványokkal, tisztartói minősítéssel,

ki

a gazdaság minden ágazataiban, valamint a a könyvelésekben szakértelemmel bíró,

nagyobb gazdaságban mint önálló tiszt

állást keres azonnali belépésre.

Címe a kiadóban.

(908.)

Különbfélék.

!!

B. Bak Lajos

Ó csász. és kir. Fensége Klotild főhercegnő udvari szállítója és az arany koronás kereszt birtokosa

műbútor- és épületasztalos munkák és parquette gyári üzlete Kolozsvárt.

Alapított 1869-ben. (845.)

Schember C. és Fiai

cs. és kir. udvari hidmérleg és gépgyár BUDAPEST, Andrassy-út: 15.

Ajánlják általánosan ismert, szabadalmazott hid- és marhamérlegelket, valamint gazdasági és ipari célokra szolgáló tizedes és százados raktári mérlegelket.

Árjegyzék ingyen és bérmentve. (902)

Hantz Sándor

könyvkötő. Ezelőtt Hantz György társa. Kolozsvárt, — Jókai-utca 2. szám. —

E szakmához tartozó munkákat versenyt felülmúló izléssel tartósan és olcsó árért készítenek. Fizetések fél vagy egész évi elszámolásra történhetnek. (555.) A címre kérem vigyázni.

Simonfi István mezőgazdasági gépgyára, vas- és fémöntődéje Kolozsvárt, Kultorda-u. 48.szám. Telefon 85. sz. Kívánatra árjegyzék és költségszámítás bérmentve küldetik. (464.)

Gőz- és cséplőgép-tulajdonosoknak

a u. m. magy. királyi kereskedelemügyi miniszter 1890. évi 671. számú rendelete alapján szükséges, teljesen felszerelt

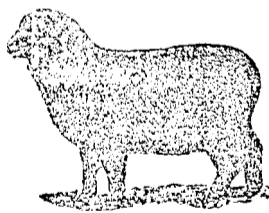
mentőszekrényeket szállítok.

Kis mentőszekrényt 13 koronáért,

Nagy mentőszekrényt 22 koronáért.

Az összeg előre beküldése, vagy utánvétele mellett portómentesen.

Szentmihályi Gyula gyógyszerész Balaton-Bogláron. 893.

16 métermázsza

raczka

gyapju

jutányosan

eladó.

Czím a kiadóban.

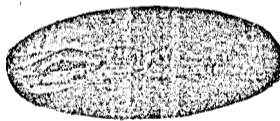
(1002.)

(543.)

(495.)

Eladó Birtok!

Mező-Sámsondon a Jeney-féle birtok — 236 kat. hold —

eladó,

esetleg bérbeadó.

Tudakozódni lehet: Dózsa Eleknel Makkfalván és Csontos Miklósnál Vargyastanya, u. p. Mező-Záh.

(906.)

Simmenthali üszők

megvételre kerestetnek (12-15 drb.)

Levélbeli ajánlatok a kiadóhivatalhoz kéretnek. (1005.)

HA télen át sok tojást, több és jobb tejet, diisznóinak gyors hizását és erősödését, növendékmarháinak szép vonómarháinak kitartó erejét óhajtja,

úgy mást ne tegyen, mint keverjen a takarmány közé Barthel-féle takarmánymeszet.

Az ezzel járó csekély kiadást soh'se fogja megbánni. Leírását is készséggel küldi

(805.)

Barthel Mihály és Tsa. Bécs, X., Keplergasse 20.

Magyar levelezés!

1901. évi forgalom 26000 mmázsza. Felhívjuk a t. c. gazdaközönség figyelmét

a budapesti gyapju-aukciókra,

melyek ideai első sorozata folyó évi július hó 9-én veszi kezdetét.

Az aukciókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest, Dunaparti teherpályaudvar“ címzett gyapjuküldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkezdményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek.

Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat (789.)

HELLER M. ÉS TÁRSA BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 13.

Kovácsolt és öntött vascsövek gáz-, víz- és gőz-vezetékhez,

kutcsövek, kazán és locomobil-forrcsövek, gőzfűtési és karimás csövek, mindennemű furócsövek, réz, öntöttvas és zománczott áruk, felszerelések gáz, víz s gőzvezetékhez, szerszámok, vörösrézlemezok és áruk

legolcsóbb árakon beszerezhetők

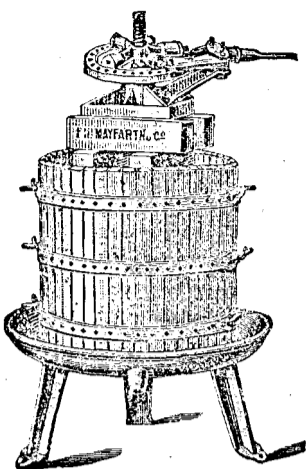
HASENÖRL EDÉ-nél BUDAPEST, VI., Teréz-kört 34.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve küldetnek.

(842)

Gyümölcs és szőlő sajtók, (898.)

„HERCULES“ folytonosan bató kettős emeltyű szerkezettel és nyomóerő szabályzóval a LEGMAGASABB MUNKAKÉPESSÉG GARANTÁLVA, a munka képesség 20%-al nagyobb mint bármely más sajtónál.

Hydraulikus sajtók különösen magas nyomás és nagy munkaképesség elérésére.

Szőlő és gyümölcs zúzók

és bogyo morzsolók.

Teljesen felszerelt szüretelő készülékek fekvően és kocsira szerelve.

Lé-sajtólók és a gyümölcslé készítésére szolgáló bogyoórlók. Aszaló készülékek gyümölcs és füzelék aszalásra, gyümölcs-vágó és hámozó gépek, legújabb szerkezetű szabad. önműködő „Syphonia“ permetezők, hordozhatóan és kocsira szerelve a szőlők permetezésére, a szegencs és tolmács, valamint a vértetű kiirtására. szőlő ekék gyártatnak és szállítatnak jótállás mellett a legjobb kivitelben

Mayfarth Ph. és Társa

gazdasági gépgyárai vasöntődéje és gőzhámora által

BÉCS, II. Taborstrasse 71.

Kitüntetve 490 arany, ezüst és bronz éremmel.

Részletes árjegyzékek ingyen és bérmentve. — Képviselek és viszontárusítók kivántatnak.

VALÓ-

di francia különlegességek (gummi és halhólyag, ugyszintén összes női óvszerek) F. Berguand fils leghirvebb párisi gyárostól legelőnyösebben beszerezhetők

POLGÁR SÁNDOR-nál
BUDAPEST,
VII., Erzsébet-körút 50. sz.

Részletes képes árjegyzék ingyen.

Ezen hirdetés beküldése esetén 15% engedmény. Kivágott az „Erdélyi Gazda“-ból. (792.)

4 törzs Plymouth Rock tyuk

— eladó. —

Áruk 50 korona.

Cim a kiadóhivatalban. (1003.)

Eladó
2 db.
Poland Kina
tenyészkoca.
Czim G. G. alatt a kiadóban. (1001.)

Cichéket
mindennemű nyomatványhoz szép csomagolásban pontosan és olcsón

Tudósított
Budapest

Alakult 1900. erkölcsi támogatásával. Alakult 1900.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10.

836

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
ugyis mint a
Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége

Alakult 1900. erkölcsi támogatásával. Alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulásával	400.000— K.
Alapítványok	1268.080— „
Tartalékok	111.053'60 „
Összesen	1,779.133'60 K.
Első évi felesleg	90.349— K.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére különféle módozatok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből ugy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést nyernek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatvánnyal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál

az igazgatóság.

PÖSTYÉNI FLUID-GYÁR

Állatgyógyászati készítményei:

Pöstyéni Thermal lófluid ára: egy üveg 2 kor. 80 fillér. 5 liter 25 kor. 10 liter 50 kor.

Pöstyéni Bliszter (folyékony) ára: egy üveg 4 kor.

Pöstyéni maró Bliszter ára: egy tégely 4 kor. (égetés szükségtelen, a betegség ismétlődése kizárva).

Pöstyéni Embrocation ára: egy üveg 4 kor.

Pöstyéni maláta pogácsa (lepény) különlegesség, lovak és szarvasmarha hurutos megbetegedéseinél, ára 3 kor.

Pöstyéni sebkenőcs, csövenként 2 kor.

Unicum legyek és egyéb rovarok ellen. Alkalmazandó lovak és szarvasmarhánál, 1 liter ára 2 kor.

Amerikai állat táppor lovak, szarvasmarha, juhok és sertések számára 1/2 kiló 80 fillér, 1/1 kiló 1 kor. 40 fillér, 5 kiló 5 kor. (50—100 kilóig külön ár).

Pöstyéni sertéspar (Boróka-liszt) emésztést szabályozó és vértisztító készítmény: 1/2 kiló 80 fillér, 1/1 kiló 1 kor. 40 fillér, 5 kiló 5 kor. (80—100 kilóig külön árak)

Ragados száj- és körömfájás elleni angol por 1/2 kiló 2 kor., 1/1 kiló 4 korona.

Megrendelhetők: 5% engedménnyel egyleti tagoknak az Allandó gépkiallítás Kolozsvártt, minden gyógyszerárban és nagyobb drogueriákban, valamint:

Fluid-gyár Pöstyénfördő.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

(716.)